

Motion till riksdagen 2018/19:2362

av Ludvig Aspling m.fl. (SD)

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

1 Sammanfattning

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fria från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier. I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2 Bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus	3
2.1 Anpassad biståndsram	3
3 Tematiska satsningar och fokus.....	4
3.1 Demokrati och mänskliga rättigheter.....	4
3.2 Miljö, klimat och energi	5
3.3 Fred och säkerhet	6
3.4 Ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk.....	6
3.5 Hälsa, vatten och sanitet	7
3.6 Utbildning	8
3.7 Humanitärt bistånd och flyktinghjälp	8
4 Särskilt återvandringsstöd	9
5 Olämpliga mottagare, avbrott och korruption	10
5.1 Afghan reconstruction trust fund (ARTF)	10
5.2 Den palestinska myndigheten	10
5.3 Europas närområde	11
5.4 Budgetstöd	12
6 Tabeller.....	13

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1–3 i motionen.

2 Bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att tillerkänna alla nationer samma grundläggande fri- och rättigheter som vi kräver för vår egen nation. Vi anser vidare att grundläggande mänskliga fri- och rättigheter är universella, lika viktiga och gällande för alla människor. Sverigedemokraternas långsiktiga mål med biståndspolitiken är att mottagarländerna ska kunna ta ekonomiskt och humanitärt ansvar för sin befolkning och respektera grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter. I dagens värld behöver fler människor i utvecklingsländer få ett hopp om en ljusare framtid i sitt eget land. Genom att bidra till utveckling kan vi också förebygga konflikter och skapa bättre förutsättningar för internationell fred och säkerhet.

En sådan förändring är tidskrävande och behöver i första hand komma inifrån, drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Mot den bakgrunden vill Sverigedemokraterna verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum.

Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd, större koncentration av biståndet till de minst utvecklade länderna och färre inriktningar kan vi effektivisera utvecklingsbiståndet. Bistånd ska inte handla om givarens ideologiska utgångspunkt, utan om effektiva och ändamålsenliga satsningar där varje krona ska göra så mycket nytta som möjligt.

2.1 Anpassad biståndsram

Den del av biståndsramen som överstiger det av FN rekommenderade 0,7 % av BNI måste alltid vägas mot de behov som finns under andra utgiftsområden. Under mandatperioden 2014–2018 budgeterade Sverigedemokraterna för det största biståndsanslaget av alla riksdagspartier, vi konstaterar dock att Sverige nu är på väg in i en delvis annan situation.

Behoven av investeringar inom vården, rättsväsendet, försvaret och äldreomsorgen är idag mycket påtagliga. Samtidigt kan en stor del av kostnaderna inom offentlig sektor hänföras till invandring från länder som traditionellt mottagit bistånd från Sverige. Att mäta biståndsramen som en kvot av BNI är också ett något trubbigt instrument som exempelvis inte tar hänsyn till var Sverige befinner sig i konjunkturcykeln. Under en högkonjunktur kan utgifterna öka dramatiskt samtidigt som vi vet att en lågkonjunktur står för dörren. Mot den bakgrunden föreslår Sverigedemokraterna en lägre biståndsram om 0,75 % av BNI för 2019.

Den lägre biståndsramen innebär breda besparingar, men även fortsatta satsningar inom biståndets kärnområden som Ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk, hälsa, vatten och sanitet, humanitärt bistånd och flyktinghjälp. Utanför biståndsverksamheten föreslår vi besparingar på Sidas förvaltningskostnader. Inom

biståndsverksamheten föreslår vi besparingar på området demokrati och mänskliga rättigheter, inkl. jämställdhet och förvaltning samt vissa av världsbankens instrument.

I linje med våra övergripande prioriteringar föreslår vi också satsningar på kärnstödet till de stora multilaterala humanitära organisationerna som Vaccinalliansen GAVI, Unaid och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria, UNHCR och Unicef. Det samlade svenska biståndet enligt vårt förslag ligger något under utfallet från 2016. Biståndet genom Sida och Sidas förvaltningskostnader ligger något under utfallet för 2015.

Sverigedemokraternas övergripande fokus inom biståndet är färre och större projekt och färre mottagare. Större fokus på grundläggande behov och ett minskat fokus på stöd till myndigheter, civilsamhällesorganisationer, medier och demokratisering.

3 Tematiska satsningar och fokus

Sverigedemokraterna vill se en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Flertalet av världens fattiga lever på landsbygden och majoriteten av dessa ger högsta prioritet åt tillgång till livsmedel och inkomst i pengar¹. En tiondel av världens befolkning har dessutom inte tillgång till rent vatten².

Med de fattigas behov som utgångspunkt prioriterar vi därför tematiska satsningar på tillgång till grundläggande behov såsom dricksvatten, grundläggande sanitet, livsmedel och inkomst, vilket ger möjlighet att påverka sin egen vardag och omgivning. Sverigedemokraterna ser mötandet av sådana grundläggande behov som en förutsättning att bygga fungerande samhällen som inbjuder till politiskt engagemang och respekterar demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Sverigedemokraterna anser att barnens rättigheter och barnkonventionen bör få en mycket större plats i biståndspolitikerna än vad de har idag. Barn är oftast de som är de mest utsatta i krig och katastrofer. Många barn är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande och våld. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling och att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn ska vara centralt i arbetet för fattigdomsbekämpning och utveckling inom biståndspolitikerna.

Av tabell 3 framgår hur vi prioriterar de tematiska områdena inom det bilaterala biståndet.

3.1 Demokrati och mänskliga rättigheter

I den förra socialdemokratiska regeringens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter fanns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och medier. Detta har i grunden ett gott syfte, men vi ifrågasätter i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras prioriteringar i den omedelbara vardagen.

¹ World Development Report 2008: Agriculture for Development.

² Wateraid.se.

Så länge fattigdom, matosäkerhet och humanitära kriser råder anser Sverigedemokraterna att det finns utrymme för besparingar inom stödet till statliga institutioner, en del av det stödet går dessutom direkt till regeringsförvaltningen i länder där regeringen inte arbetar för landets bästa. Sverigedemokraterna anser att den typen av stöd bör användas med större försiktighet.

Vi anser också att det bör finnas ett etiskt golv som mottagare av den typen av bilateralt bistånd måste hålla sig över. Att exempelvis betala ut 200 miljoner kronor per år i sektorbudgetstöd mellan 2017 och 2020 till Tanzanias finans- och planeringsministerium, samtidigt som staten i det landet bedriver en brutal häxjakt på hbtq-personer, anser vi oförsvarbart.

Situationen för yttrandefrihet och media har generellt sett försämrats i exempelvis Moçambique och Tanzania, trots att dessa länder är några av de största mottagarna av bistånd för den offentliga förvaltningen och demokratisering.

Bistånd med syftet att förbättra respekten för mänskliga rättigheter är naturligtvis lovvärt i sig, men måste genomföras med insikt om de djupa kulturella skillnader som ofta finns mellan givare och mottagare. Lagar som västvärlden ser som djupt omoraliska, exempelvis den som styr kvinnors rättigheter i Afghanistan, är inte utformade godtyckligt eller bottnar i okunskap, utan är produkten av afghanska värderingar. Erfarenheter på området, exempelvis det uteblivna resultatet av EVAW-lagen i det landet, visar att värderingar väldigt sällan är till salu eller kan förändras med hjälp av information utifrån.

Statliga organisationer i de svagaste länderna är inte sällan genomsyrade av korruption. Fallet med Afghan reconstruction trust fund, som förvaltats så illa att den förvärrat den militära konflikten i landet, sätter fingret på svårigheten att genomföra den typen av bistånd.

Att bygga fungerande demokratiska samhällen är tidskrävande och måste i första hand drivas på av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Vetenskapen visar att för fattiga, marginaliserade människor är frågan om att göra sin röst hörd och utöva inflytande i första hand en fråga om deras ställning i den omedelbara närmiljön³. Ekonomiska förutsättningar och en acceptabel levnadsstandard är alltså en förutsättning för bygget av demokrati och mänskliga rättigheter, inte tvärtom.

En viktig del på området är också anslutningsstödet som berörs nedan i avsnitt 5.3.

Sammanfattningsvis föreslår Sverigedemokraterna därför ett relativt minskat fokus på området demokrati och mänskliga rättigheter.

3.2 Miljö, klimat och energi

Känsliga naturområden som regnskog måste brukas hållbart. Den tropiska skogen rymmer mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter men är samtidigt en viktig ekonomisk resurs. När omfattande skogsarealer huggs ned förändras det lokala och regionala klimatet, bl.a. i form av minskad nederbörd. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Därför är det viktigt att verka för att vissa delar ska kunna skyddas helt medan andra ska kunna nyttjas hållbart.

³ Biregård, Bistånd – Det omöjliga uppdraget, 2011.

Klimatförändringar är ett globalt problem. Sverigedemokraterna anser att offentliga medel som avsätts för att bekämpa klimatförändringar därför måste riktas dit de gör mest nytta. Studier visar att utsläppsminskningar i Sverige är betydligt mindre kostnads-effektiva jämfört med motsvarande minskningar i utvecklingsländer. Detta gäller särskilt energiutvinning eftersom många utvecklingsländer fortfarande förlitar sig på kolkraft.

Sverigedemokraterna vill därför särskilt satsa på utsläppsminskningar i utvecklingsländer och anta en målsättning om att 10 % av det bilaterala biståndet används för miljö, klimat och energi och öka kärnstödet till den gröna klimatfonden jämfört med vad som aviseras i Sidas regleringsbrev för 2018.

3.3 Fred och säkerhet

Konflikter orsakar förutom mänskligt lidande även fattigdom. Ett förebyggande arbete för att minska risken för krig och konflikter, parat med ett arbete för fred och försoning, är därför också viktigt. Krig och konflikter försvårar också för ett gott utvecklings-samarbete och direkta humanitära insatser. En god samordning med säkerhetsfrämjande insatser är därför angeläget. Fred och försoning är därmed på vissa platser en förut-sättning för att kunna genomföra både humanitära och ekonomiska hjälpinsatser.

Sverigedemokraterna vill därför se en målsättning om att 5 % av det bilaterala biståndet avsätts till insatser för fred och säkerhet.

3.4 Ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk

Ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling är avgörande för målet om bistånds-oberoende. Om utvecklingsländer ska få en chans till ekonomisk tillväxt är handels-lättnader av olika slag en viktig åtgärd. Tillgången till den inre marknaden är en viktig faktor för att människor ska kunna lyftas ur fattigdom. För att ge önskad effekt måste detta också kombineras med insatser som motverkar korrup­tion och kapitalflykt.

Att skapa ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer är behäftat med ett antal svårlösta problem. Dessutom ser situationen väldigt olika ut från land till land. Viktiga faktorer som tillgång till kust och hamnar, infrastruktur, naturresurser, interna konflikter och kvaliteten på det politiska ledarskapet varierar kraftigt mellan de minst utvecklade länderna och därmed måste också åtgärderna för att skapa tillväxt anpassas för varje lands unika situation.

Studier har visat att export leder till ökad produktivitet för afrikanska företag, till skillnad från USA, EU och Kina där någon motsvarande effekt inte finns. Detta beror på att de inhemska marknaderna i västvärlden och Kina är så pass stora att konkurrensen är lika hård inom som utanför den inhemska marknaden. De afrikanska marknaderna är å andra sidan så pass små och stagnerade att till och med mycket ineffektiva företag kunnat överleva, mycket tack vare importrestriktioner och korrup­tion. Sverigedemokraterna anser därför att Sveriges långsiktiga utvecklingsbistånd ska fokusera på att hjälpa utvecklingsländer bygga konkurrenskraftiga agglomerat av exportföretag.

Som en del av detta bör Sverige kräva en viss standard på den inhemska förvaltningen och en fungerande tvistelösnings- och försäkringsmekanism för utländska investeringar, att samarbetsländerna avstår från växelkurshöjande bistånd och arbeta för att mottagarländerna får bättre tillgång till Sveriges eller EU:s inre marknad.

Jordbruksutveckling är ett av de bästa verktygen för att bekämpa extrem fattigdom, öka det gemensamma välbefindandet och tillse att de 9,7 miljarder människor som kommer leva på jorden år 2050 får mat. Tillväxten inom jordbrukssektorn är två till fyra gånger effektivare vad gäller att höja inkomsterna bland de fattigaste, jämfört med andra typer av insatser. 65 % av de fattiga arbetande vuxna lever på jordbruk. Jordbruket är också avgörande för den ekonomiska tillväxten: år 2014 utgjorde den en tredjedel av den globala bruttonationalprodukten (BNP)⁴.

Sverigedemokraterna vill därför se ett särskilt fokus på ekonomisk utveckling i de fattigaste länderna och se en målsättning om att 20 % av det bilaterala biståndet avsätts till detta område.

3.5 Hälsa, vatten och sanitet

Att förebygga smittsamma sjukdomar sparar både pengar och lidande. Exempelvis är hiv/aids ett angeläget problem som måste bemötas med framförallt preventiva metoder. Förutom det mänskliga lidandet kan hiv/aids komma att mycket kraftigt belasta utvecklingsländerns ekonomi på lång sikt.

Under 2017 fick uppskattningsvis 19,9 miljoner spädbarn inte grundläggande vaccinationer såsom exempelvis DTP-vaccin. Cirka 60 % av dessa barn lever i 10 länder: Afghanistan, Angola, Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Indien, Indonesien, Irak, Nigeria, Pakistan och Sydafrika⁵. Under 2017 vaccinerades 65 miljoner barn, ofta med fler än ett av GAVI sponsrat vaccin. Målet om att vaccinera 300 miljoner barn mellan 2016 och 2020 är på väg att uppfyllas⁶.

Tillgången till rent vatten och sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i fattiga länder. Bristen härpå drabbar kvinnor och barn extra hårt. I många utvecklingsländer vandrar kvinnor dagligen långa sträckor för att hämta vatten som i många fall är förorenat. 884 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten och 2,3 miljarder människor har inte tillgång till toalett.⁷ Ett gram avföring innehåller nästan en miljon bakterier och 10 miljoner virus. När avföring inte hanteras säkert riskerar därför vattenkällor, närmiljö och matproduktion att förorenas⁸. Nästan 290 000 barn under fem år dör varje år av diarrésjukdomar orsakade av smutsigt vatten och dålig sanitet⁹.

Sammanfattningsvis är tillgång till rent vatten, säker sanitet och hygien grundläggande förutsättningar för människors överlevnad, hälsa, jämställdhet, utbildning, välfärd och ekonomiska produktivitet.

Sverigedemokraterna vill se en målsättning om att 20 % av det bilaterala biståndet avsätts till Hälsa, vatten och sanitet och dessutom att kärnstödet till GAVI, Unaid och GFATM ökas jämförts med nivån som anges i Sidas regleringsbrev för 2018.

⁴ World Bank, Agriculture and Food, overview 2018.

⁵ WHO, Immunization coverage, 2018.

⁶ GAVI, Measuring our performance mission and strategic goals, 2018.

⁷ Unicef, Progress on Drinking Water, Sanitation and Hygiene s. 3–4.

⁸ Wateraid.org/se/toaletter.

⁹ The Lancet, volume 17, Issue 9, September 2017 s. 909–948.

3.6 Utbildning

Barnkonventionen slår fast barns rätt till utbildning. Att lära sig läsa och skriva är förutsättningar för ett självständigt liv. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet; detta gäller särskilt flickor. Studier visar att utbildning bland flickor ger större självständighet, fördröjer familjebildningen och minskar problemet med överbefolkning. Utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna och återuppbyggnad av skolor i områden som destabiliserats av konflikter.

Sverigedemokraterna föreslår en målsättning om att 10 % av det bilaterala avsätts till utbildning och ett större kärnstöd till Unicef jämfört med Sidas regleringsbrev för 2018.

3.7 Humanitärt bistånd och flyktinghjälp

Konflikter, matosäkerhet och naturkatastrofer orsakar stor förödelse under lång tid och Sverige ska bidra generöst och efter bästa förmåga. Sverigedemokraterna ser de rent humanitära insatserna som den viktigaste tematiska delen av biståndspolitiken.

Om ett barn inte får rätt näring de första 1 000 dagarna kan det ge bestående men, matosäkerhet under bara en kort tidsperiod kan alltså orsaka livslånga skador. World Food Program hjälper årligen 80 miljoner människor i 80 olika länder att uppnå tillräckligt dagligt kaloriintag.

Flyktingar och IDPs i världen, UNHCR 2018

Sverigedemokraterna gör en tydlig distinktion mellan flyktinghjälp och asylinvandring. Asylinvandring är en högst osäker investering eftersom mottagarlandet aldrig vet säkert vem den sökande är, huruvida det är möjligt att hjälpa personen i närområdet eller om det finns andra som har ett mer akut behov. Flyktinghjälp tar å andra sidan bort sådana frågetecken. En översikt över världens flyktingar visar också att mindre än 10 % är just asylsökande, medan den absoluta majoriteten inte vill eller kan lämna sina hemländer.

En stor del av asylsökande från länder i Mellanöstern befinner sig i värdsamhällen vilka erbjuder säkerhet och viss samhällsservice trots ett minskat stöd från det internationella samfundet¹⁰. Dessa länder bidrar också till stabiliteten i området.

UNHCR förtydligar:

Despite current high levels of displacement and a lack of political solutions, there was an important countervailing trend in 2017: a growing recognition grounded in values, but also in realism, that refugee flows would continue as long as conflicts were not solved, and that in hosting refugees the countries neighboring those in crisis contribute to regional stability. However, these efforts can only be sustained through international support that includes, but also extends beyond, humanitarian funding¹¹.

¹⁰UNHCR årsrapport, 2017 s. 9.

¹¹UNHCR årsrapport, 2017 s. 17.

En verklighetsförankrad flyktinghjälp fokuserar därför resurserna där de gör som mest nytta, genom att just stärka den humanitära insatsen i närområdet, både i värdsamhällen och tillfälliga bosättningar.

Barn drabbas ofta hårdast i konfliktsituationer och miljontals barn lever under svåra förhållanden i flyktingläger och värdsamhällen. Utan rätt insatser riskerar hela generationer gå miste om kvalitativ utbildning och trygg barndom. Insatser för barns och ungdomars utbildning och välmående är grundläggande och avgörande för framtiden och för att länder i konflikt ska kunna återuppbyggas. Utbildning är också en hörnsten i det förebyggande arbetet mot att barn och ungdomar radikaliserar och rekryteras till extrema grupper.

Sverigedemokraterna föreslår därför en målsättning om att 25 % av det bilaterala biståndet avsätts för humanitärt bistånd och flyktinghjälp och ett större kärnstöd till UNHCR jämfört med Sidas regleringsbrev för 2018.

4 Särskilt återvandringsstöd

För många asylsökande blir livet i Sverige inte vad de hoppats. Människosmugglarnas affärsmodell bygger inte sällan på löften, lögner och överdrifter om vad migranter kan förvänta sig. Kunskapsläget om svensk kultur, hur det svenska samhället fungerar och vilka kompromisser som personer från kulturellt avlägsna länder tvingas till i Sverige är inte sällan bristfälligt. Möjligheten till egen försörjning för asylsökande är statistiskt sett liten.

Det faktum att många asylsökande aldrig finner sin plats i Sverige speglas också av statistiken över utflyttningar och frivilligt återtagande av asylansökningar. Under de senaste tio åren har tiotusentals personer valt att återvända till Irak, Iran och Somalia, medan ytterligare tiotusentals har rest i motsatt riktning. Antalet som frivilligt återtar sina asylansökningar har också ökat kraftigt och uppgick 2016 till 5 800 och mellan 2012 och 2018 återtog sammanlagt över 18 000 personer sina ansökningar. Anledningen till att asylsökande väljer att återvända är sannolikt samma skäl som varför man väljer att lämna sina hem. Det huvudsakliga skälet för 7 av 10 irreguljära migranter som reser genom exempelvis Libyen är ekonomiskt. UNHCR sammanfattar:

Some of the key issues pushing respondents to travel to Libya are economic: lack of livelihoods, the difficulty of finding income-generating activities, the necessity of providing for their family and improving their material situation. This applies to refugees and migrants along the Western as well as the Eastern routes through Libya.

När förhoppningarna om arbete och goda inkomster inte infrias väljer sannolikt många att återvända. Sverigedemokraterna är säkra på att långt fler personer än idag skulle vilja återvända, men att de behöver viss hjälp. Eftersom asylsökande som tillhör gruppen med låg integrationspotential belastar den offentliga ekonomin med 3 miljoner kronor per person så innebär varje krona som satsas på återvändande också en enorm offentligfinansiell besparing.

Sverigedemokraterna föreslår därför en återvandringsmiljard för att upprätta en hjälpmekanism för personer med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap som önskar återvända. Hjälpen kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag, för att ordna bostad eller andra praktiska

omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov, men hålla sig inom OECD:s regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet. Stödet ska vara till för den som levt i Sverige lagligt under viss tid men inte funnit sin plats.

5 Olämpliga mottagare, avbrott och korrupktion

Det ska aldrig löna sig att missköta ett lands ekonomi eller se mellan fingrarna med korrupktion och förskingring. Denna ambition är tyvärr inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna eftersom dessa ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom icke-statliga organisationer. Sverige måste också omedelbart frysa utbetalningar så fort en skäligen misstanke finns om att pengarna försvinner till korrupktion. Nedan är tre exempel på bistånd som vi ser som olämpliga.

5.1 Afghan reconstruction trust fund (ARTF)

Afghanistan är ett av världens mest fattiga och korrumperade länder. Afghan reconstruction trust fund (ARTF) är ett instrument som upprättades 2002 för att stödja återuppbyggnaden av landet efter talibanregimens fall. Fonden har spenderat 10 miljarder USD sedan den upprättades och en del av pengarna används till något som liknar budgetstöd. En oberoende granskning publicerad av Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR) 2018 pekar på ett antal mycket allvarliga problem i hur fonden skötts.

Företrädare för SIGAR underströk i samband med granskningen att tillsynen över hur pengarna spenderats varit obefintlig och att Världsbanken inte tydligt kunnat redovisa vilken effekt fonden haft. Givarländerna har både blundat för och förvärrat problemet med korrupktion genom att spendera för mycket, för snabbt i ett för litet land. Effekten av detta har blivit att konflikten har förvärrats eftersom korrupktionen undergräver förtroendet för regeringen och moralen hos de som strider på regeringens sida. Världsbanken, som förvaltar fonden, instämmer dessutom i mycket av kritiken¹².

Sverige bidrar med en halv miljard 2014–2020, och betalningarna fortsätter trots att Sverige vet att mycket av pengarna försvinner i korrupktion som i sin tur gör situationen i landet värre.

5.2 Den palestinska myndigheten

Under 2017 avslöjade Awaqi al-Issa (tidigare jordbruksminister och socialminister i samlingsregeringen som tillträdde 2014 men som avgick drygt ett år senare) omfattande korrupktion inom den palestinska myndigheten. Ministern har också lyft fram bevis för att ha påtalat problemen för premiärministern, utan att få gehör. I ett Facebook-inlägg förklarar han också varför han valde att avgå:

¹² France24, Foreign donors to Afghanistan fuelling corruption: US watchdog, 2018.

It was not possible nor permitted to carry out any useful action to reduce corruption, or improve the services provided to our people... the well-qualified and non-corrupt officials continued to be removed, while those suspected of corruption had their positions strengthened.¹³

Al-Issas berättelse speglar andra rapporter som visat att upp till hälften av den palestinska myndighetens budget förskingras varje år. En opinionsundersökning gjord av Palestinian Center for Policy and Survey Research visar dessutom att 79 % av palestinierna ser den palestinska myndigheten som korrupt.

Vid sidan av den omfattande korrruptionen har den palestinska myndigheten också enorma problem med mänskliga rättigheter. Under 2017 har den och Hamas eskalerat förtrycket av yttrandefriheten och fortsätter tortera sin egen befolkning med straffrihet. Kvinnor utsätts för diskriminering och våld, och i Gaza fortsätter Hamas så kallade domstolar att mäta ut dödstraff och genomföra offentliga avrättningar¹⁴.

Myndigheten deltar också mycket aktivt i spridandet av antisemitiska konspirations-teorier och hat mot judar. Myndighetens skolmaterial glorifierar våld och martyrskap och uppmanar barn att bokstavligen offra sina liv i religionens namn, vilket lett till att EU-parlamentet beslutat att frysa en del av sitt bistånd¹⁵. Även USA har fattat liknande beslut.

Trots allt detta fortsätter Sverige genomföra utbetalningar. Det svenska biståndet till den palestinska myndigheten uppgår enligt oberoende bedömare till 800 miljoner kronor per år¹⁶ vilket inkluderar både bilateralt stöd, humanitärt stöd och stöd till civilsamhällesorganisationer.

Sverigedemokraterna är mycket skeptiska till att ungefär 40 miljoner kronor inom det bilaterala stödet betalades ut till projekt inom konst, dans, cirkus och media under 2017. Vi ställer oss också frågande till om Sida klarar att följa upp det individuella projektbaserade stödet till 76 olika civilsamhällesorganisationer. Med tanke på de enorma problemen med korrruption är vi också tveksamma till investeringen på 152 miljoner kronor för infrastruktur.

5.3 Europas närområde

Mycket av stödet till Europa och dess närområde går till projekt inom media, demokratiskt deltagande, offentlig administration, civilsamhällesorganisationer men även investeringar i infrastruktur och bankväsendet. Bara stödet till projekt i Turkiet uppgår till drygt 71 miljoner och syftar bland annat till att stärka mänskliga rättigheter och förhindra barnäktenskap¹⁷.

Sverigedemokraterna står bakom syftet men anser att metoden som sådan är mycket tveksam. Länderna i Europa och dess närområde är inte underutvecklade och det pågår, förutom flyktingsituationen i Turkiet, inga allvarliga humanitära kriser.

Att den regionala strategin dessutom uttalat har dessa länders EU-medlemskap¹⁸ som mål ser vi som mycket problematiskt. Unionen har idag ett antal medlemsstater

¹³ Times of Israel, Ex-PA minister says he quit over rampant corruption in Ramallah, 2017.

¹⁴ Amnesty international, Palestine (State of) 2017/2018.

¹⁵ Times of Israel, EU committee votes to freeze \$17m in Palestinian aid over school book incitement, 2018.

¹⁶ Ledarsidorna, EU fryser delar av biståndet till Palestina efter bland annat Ledarsidorna.se rapportering, 2018.

¹⁷ Openaid.se.

som vid inträdet inte uppfyllde de formella kraven, vilket fått mycket allvarliga följder. Anslutningsstödet undergräver i praktiken Köpenhamnskriterierna eftersom länder som behöver stöd för att nå dem kliver in i unionen med enorma hjälpbehov från dag ett.

Vi ifrågasätter också nyttan med att spendera tiotals miljoner kronor för att förändra sociala attityder, exempelvis den mot barnäktenskap i Turkiet. Att barnäktenskap förekommer i Turkiet beror inte på att Turkiet är ett muslimskt land utan på att barnäktenskap är en mycket djupt rotad del av den traditionella kulturen. Sverigedemokraterna ser naturligtvis en ökad kulturell mognad som önskvärd, men tror att den förändringen måste komma självmant från det turkiska folket.

Sverige gav under 2017 drygt 300 miljoner kronor i bistånd till länder i Europa och dess närområde.

5.4 Budgetstöd

Biståndsformen budgetstöd betalas ut direkt till mottagarlandets statskassa, vilket ställer stora krav på mottagarländernas kapacitet. Generellt budgetstöd inom biståndet har förekommit i svenska regeringsdokument sedan år 2000, och denna biståndsform ökade i omfattning snabbt fram till år 2008. Sedan dess har stödformen minskat. De senaste mottagarländerna som fick generellt budgetstöd från Sverige var Tanzania (fram till 2015) och Mocambique (fram till 2016). Det generella bilaterala budgetstödet är idag avvecklat även om Sverige fortfarande indirekt betalar ut budgetstöd till den afghanska regeringen genom ARTF.

Sverige betalar idag ut sektorsvis och resultatbaserat budgetstöd till finans- och planeringsministeriet i Tanzania. Det bör inte vara en svensk prioritering att bygga upp statsförvaltningen i länder som Dac klassar som de minst utvecklade utan i stället bör Sverige prioritera utvecklingsbistånd eller humanitära insatser. Att direkt stödja Tanzanias statsförvaltning, samtidigt som staten Tanzania bedriver en brutal häxjakt på hbtq-personer, ser vi som mycket tveksamt. Budgetstödet som biståndsform är också olämpligt avseende länder som inte har en välfungerande statsförvaltning.

¹⁸ UD, Resultatstrategi för Sveriges reformsamarbete med Östeuropa, Västra balkan och Turkiet, s. 3–4.

6 Tabeller

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (SD)
1:1 Biståndsverksamhet	43 534 337	-11 093 000
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 201 325	-200 000
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	16 279	
1:4 Folke Bernadotteakademien	125 302	
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	17 897	+20 000
Summa	44 945 140	-11 273 000

Tabell 2 Indikativ fördelning av anslag 1:1

Tusental kronor

2.1 Bistånd genom UD	15 801 107
2.2 Bistånd genom Sida	15 690 308
2.3 Bistånd genom andra myndigheter	949 921
2.4 Summa biståndsverksamhet	32 441 336

Tabell 3 Bistånd genom Sida, tematisk fördelning

Procent, tusental kronor

Demokrati och mänskliga rättigheter, inkl. jämställdhet och förvaltning	0,05	784 515,4
Miljö, klimat energi	0,1	1 569 030,8
Fred och säkerhet	0,05	784 515,4
Ekonomisk utveckling inkl jord och skogsbruk	0,2	3 138 061,6
Hälsa, vatten och sanitet	0,2	3 138 061,6
Utbildning och forskning	0,1	1 569 030,8
Humanitärt bistånd och flyktinghjälp	0,25	3 922 577
Övrigt	0,05	784 515,4
Summa	1	15 690 308

Ludvig Aspling (SD)

Björn Söder (SD)

Lars Andersson (SD)

Tobias Andersson (SD)

Markus Wiechel (SD)

Sara Seppälä (SD)